Vaginálna mykóza – diagnostika a liečba

Zverejnené: 26. júla 2022 | Autor: Mgr. Hana Neuschlová

Vaginálna mykóza je bežná infekcia, ktorú spôsobuje premnoženie kvasinky *Candida albicans*. Táto kvasinka sa prirodzene vyskytuje v čreve a v malom množstve aj v pošve. Vo väčšine prípadov nespôsobuje žiadne problémy, no ak sa počet kvasiniek v pošve nadmerne zvýši, môžu sa objaviť príznaky vaginálnej mykózy.

Asi u 75% žien sa aspoň raz počas života prejaví vaginálna mykóza. Aj keď nepatrí medzi pohlavne prenosné ochorenia, k jej prenosu môže dôjsť aj počas pohlavného styku.

Príznaky

Príznaky mykózy môžu byť miernejšie a niekedy vymiznú sami od seba, avšak častokrát sú nepríjemné a nezaobídu sa bez liečby.

Medzi bežné príznaky vaginálnej mykózy patrí:

- vaginálny diskomfort (svrbenie alebo pálenie),
- hustý biely výtok (výtok sa vzhľadom podobá na tvaroh a má kvasnicový zápach),
- začervenanie alebo opuch pošvy alebo vulvy,

- štípanie alebo pálenie pri močení alebo pri pohlavnom styku,
- bolesť v oblasti pošvy.

Príčiny

Vo väčšine prípadov sa mykóza vyvíja bez zjavného dôvodu, no niektoré faktory môžu zvýšiť pravdepodobnosť jej vzniku.

Premnoženie kvasinky *Candida albicans* môže nastať napríklad v dôsledku:

- užívania antibiotík,
- užívania perorálnej antikoncepcie,
- tehotenstva,
- zmien menštruačného cyklu,
- oslabeného imunitného systému,
- niektorých chorôb ako napríklad cukrovka,
- nedostatku železa a iné.

Vo vyššie uvedených prípadoch je pravdepodobnejšie, že sa u ženy vyvinie mykóza. Niektoré ženy sú náchylnejšie na opakujúce sa mykózy aj bez zjavných spúšťačov. Niekedy dokonca nie je možné identifikovať dôvod premnoženia kandidy.

Diagnostika

Na definitívne stanovenie vaginálnej mykózy je častokrát potrebná návšteva lekára.

Lekár môže na správne určenie diagnózy vykonať niektorý z nasledujúcich postupov:

- vyšetrenie vonkajšiích pohlavných orgánov na príznaky infekcie,
- vyšetrenie špeciálnym nástrojom (speculum) – pri tomto úkone lekár preskúma pošvu a krčok maternice,
- odber výtoku z pošvy, výter sa následne analyzuje v laboratóriu – týmto spôsobom sa dá určiť, či sa jedná o mykózu alebo iný typ infekcie.

Liečba

Cieľom liečby je znížiť počet kvasiniek tak, aby už pacientke nespôsobovali nepríjemné príznaky. Liečba kvasinkových infekcií závisí od závažnosti infekcie a od frekvencie výskytu.

Existuje niekoľko rôznych možností liečby. Niektoré lieky sa aplikujú priamo do pošvy, iné sú určené na perorálne použitie.

Pri miernych až stredne závažných príznakoch a zriedkavom výskyte mykóz sa môžu odporučiť tieto voľnopredajné lieky:

1. Antimykotické krémy alebo vaginálne tablety, ktoré sa používajú ako krátkodobá lokálna terapia. Užívanie antimykotík vo forme krémov, mastí, tabliet alebo čapíkov, napríklad Klotrimazol a Fentikonazol.
2. Perorálne tablety. No táto liečba sa nevyužíva ako liečba prvej voľby a je dostupná len na predpis. Neodporúča sa tehotným ženám. Lekár môže predpísať jednorazovú perorálnu dávku flukonazolu alebo viacdávkový itrakonazol.

Pacientka by mala byť upozornená, aby znova navštívila lekára v prípade, ak liečba nevyrieši príznaky alebo ak sa príznaky vrátia do 2 mesiacov.

Prevencia mykózy

Ako prevencia vaginálnej mykózy sa odporúča:

- Vyhnúť sa noseniu priliehavých nohavíc a spodnej bielizne vyrobenej zo syntetických materiálov. Voľná spodná bielizeň z prírodných vlákien je vhodnejšia.
- Prehnaná hygiena je obzvlášť škodlivá pre vaginálnu flóru, pretože pokožka je po nej náchylnejšia voči infekciám, a preto sa odporúča vyhýbať sa používaniu mydla v oblasti genitálií. Tiež sa odporúča vyhýbať sa používaniu antiseptík, výplachov alebo parfumovaných sprejov v oblasti genitálií.
- Je vhodné vyhnúť sa používaniu parfumovaných toaletných papierov a menštruačných produktov.
- Obmedziť užívanie antibiotík, napríklad pri prechladnutí alebo iných vírusových infekciách.
- Zdravá strava a všeobecné opatrenia na posilnenie imunitného systému chránia organizmus pred najrôznejšími ochoreniami, vrátane nežiaducich mykotických ochorení.

Mgr. Hana Rapčíková